VIERDE JAAR. N°. 970. **1840.** DINGSDAG, 29 DECEMBER.

DE AVONDBODE,

Abonnement
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

Prijzen
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* ....
en *Buitensteden* franco ....
ADVERTENTIËN.
ZEVEN REGELS of minder .... f 1.[illegible]
Elken regel meer .... » 25.
ZEGEL voor elke Advertentie en herhaling .. » 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

Openbaar Onderwijs.

(*Vervolg van* N°. 963.)

De wet van 3 April 1806, op zich zelve, is niet wat stof geeft om er zich over te verwonderen, dat het op de daarin gelegde gronden gevestigde schoolwezen zelfs door Napoleon werd in stand gelaten. In klem van dwangbepalingen tot vasthouding van het begeerde uitsluitende monopolie der uitoefening daarvan «beroepene», aangestelde, of geadmitteerde» onderwijzers, behoefde zij bij de voorschriften der keizerlijke universiteit geenszins achter te staan. De drie hiervolgende artikelen der wet lieten toch in dit opzigt waarlijk niets te wenschen over:

Art. 12. *Geene lagere school* (1) *zal ergens, onder welken naam ook, mogen bestaan of opgerigt worden*, zonder uitdrukkelijke vergunning van het respectief departementaal-, landschaps- of gemeentebestuur, na vooraf gevraagde inlichting en bedenkingen van den schoolopziener van het district of de plaatselijke schoolcommissie.

Art. 13. *Niemand zal binnen de Bataafsche Republiek eenig lager onderwijs geven*, dan die de vier navolgende vereischten bezit:

Vooreerst: dat hij zijn goed burgerlijk en zedelijk gedrag door één of meer voldoende getuigschriften kan bewijzen;

Ten tweeden: Dat hij de *algemeene toelating* tot het geven van onderwijs erlangd hebbe;

Ten derden: Dat hij, na en boven deze algemeene toelating, eene *speciale beroeping, aanstelling of admissie* tot deze of gene school, of voor deze of gene plaats, wettiglijk verkregen hebbe;

Ten vierden: Dat hij zich, na het verkrijgen eener speciale beroeping, aanstelling of admissie, met de bewijsstukken, daartoe betrekkelijk, bij den school-opziener van het district, of de plaatselijke school-commissie, in persoon of schriftelijk, vervoegd hebbe.

Zijnde hieronder niet begrepen de onderwijzers, welke *in particuliere huizen inwonen*, en aan kinderen, *tot dat huis behoorende*, onderwijs geven.

Art. 14. Die genen, *welke zich*, na het in werking brengen dezer wet, *zouden mogen verstouten*, om, tegen het in de beide voorgaande artikelen vastgestelde aan, eene Lagere School op te rigten of Lager Onderwijs te geven, onder welken naam, of op wat wijze ook, zullen voor de eerste maal *verbeuren de somma van vijftig guldens*, voor de tweede maal *honderd guldens*, te bekeeren een derde gedeelte aan den officier, hiertoe competent, die de calange zal doen, en twee derde gedeelten ten profijte van het plaatselijk schoolwezen, met vrijlating aan den regter, om, ingevalle zij onvermogend zouden mogen zijn, om gemelde boeten te voldoen, aan de overtreders *zoodanige andere arbitraire correctie te infligeren*, als, naar aanleiding van hunne personen en omstandigheden, bevonden zal worden te behooren, en voor de derde maal *hun de inwoning binnen de plaats worden ontzegd, voor den tijd van zes maanden.*

Het laat zich begrijpen, dat verordeningen als deze, mits onder het grootmeesterschap der universiteit tot éénheid van beheer gebragt, ter verhoeding van met den staatsvorm strijdige politieke indrukken, ook ligt voor keizer Napoleon dienstbaar waren te maken geweest, indien deze zich die zorg hadde laten aangelegen zijn. Doch juist daarom schijnt te minder verklaarbaar, dat hij het grootmeesterlijk oppertoezigt ten deze, blijkens het aangehaalde rapport van den commissaris-generaal van Stralen, zoo geheel liet verslappen, en in het stuk der «beroepingen, aanstellingen en admissiën» eene voor zijnen tijd zoo voorbeeldeloos vrijheid gunde aan een stelsel, waarin, volgens den heer De Raadt, «mannen van uiteenloopende staatkundige denkwijze werken.»

Dit verklaart zich nogtans gereedelijk, bij eene aandachtige beschouwing, eensdeels van den aard der zaak zelve, en ten andere, van de bijzondere omstandigheden, die te dien opzigte destijds met betrekking tot onze nederlandsche gewesten konden in aanmerking komen.

Vooreerst, bestaat, namelijk, dat gebiedend belang der maatschappij, hetwelk een aanhoudend toezigt op het openbaar onderwijs of de nationale opvoeding tot eenen duren pligt der regering maakt, aan welks zorgvuldige behartiging of onachtzame verwaarloozing het behoud of de ondergang der staten hangt, eigenlijk slechts dáár, waar, aan politieke begrippen en meeningen, bij onbeteugelde verspreiding daarvan door de drukpers, een' ongestoorden invloed wordt gelaten. De drukpers zal dáár, onvermijdelijk, nevens *goede*, altijd ook *kwade* vruchten voortbrengen; en, moge al eene wijze regering daarbij zorg dragen, dat het aan de eerste niet ontbreke, de laatste zullen bij voorkeur gretige liefhebbers vinden onder de vurige en ervaringlooze jongelingschap, wanneer aan deze reeds bij hare vroegere opleiding de zaden van eigendunkelijke minachting voor de bestaande instellingen zijn ingeplant. Dáár, waar in deze opzigten de meest wenschelijke vrijheid heerscht, is de doelmatige leiding meest onontbeerlijk, om, door de aankweeking van de algemeene gehechtheid aan den op die instellingen gevestigden regeringsvorm, het duurzaam genot derzelve te verzekeren. Geheel despotische regeringen kunnen eerder daaromtrent onbekommerd blijven; bij deze, kan de vrees genoegzaam zijn, om tot dienstbare gehoorzaamheid te drijven, en de liefde en verknochtheid te vervangen, die elders van het vrijwillig ontzag niet af te scheiden zijn. Zulk eene geheel despotische regering was die van Napoleon. Hij kon te veiliger de eerste indrukken ongeacht laten, dewijl de latere ontwikkeling, welke eene vrije drukpers daaraan hadde kunnen geven, door zijne censuur afgeweerd bleef, en voorts ook elke meer heimelijke poging tot aanranding van de door hem gevestigde orde van zaken door zijne hooge policie ontdekt, en met gevangenis of gedwongen verhuizing te keer gegaan werd. Wat onder meer vrijzinnige instellingen niet zonder gevaar van allengsche politieke volksverbastering te missen is, kon alzoo voor hem ontbeerlijk zijn.

Dit alleen, evenwel, was de reden niet, waarom hij het eigen beheer over het nederlandsche schoolwezen versmaadde. Immers, hij beschikte over dezelfde dwangmiddelen in alle de overige gedeelten van het keizerrijk; en nogtans liet hij daar het onderwijs, [illegible] ter, van zijne wenken afhankelijk gemaakt.

Maar — en dit behoort tot de bijzondere omstandigheden, die hierbij in aanmerking zijn te nemen — wat er zijn moge van het verschil van staatkundige denkwijze, zoo als dit thans, volgens den heer De Raadt, bij ons schoolwezen zoude bestaan, zulk verschil bestond niet onder Napoleon, of liever, er bestond destijds, bij ons te lande, geene staatkundige denkwijze hoegenaamd. De eerste opgewondenheid voor hetgeen men «de groote beginselen van de omwending van 1795» geheeten had, zoo als gezegd is, verflaauwd zijnde bij het besef van de afhankelijkheid van den grooten bondgenoot, waren tevens al zeer spoedig, op diens voorbeeld, die beginselen zelve in vergetelheid gekomen; en te gelijker tijd was aan hen, welke men aanvankelijk nog als «wederstrevers» van die beginselen geducht had, zoo zeer alle uitzigt en hoop op eenen gunstigen keer benomen, dat de beiderzijds vroeger gekoesterde, zoo geheel strijdige, meeningen, tegen den tijd, toen Napoleon de inlijving uitsprak, zamengesmolten en opgelost waren geworden in het enkele, voor allen gelijke, begrip der onwederstaanbare noodzakelijkheid. De daaruit ontstane politieke — onverschilligheid, als men het zoo noemen mag, — nam, zoo als men weet, geenszins weg, dat Napoleon bestendig onzen landaard bleef wantrouwen, maar was welligt juist daarom oorzaak, dat hij zelfs het nog eerst opkomend geslacht min vatbaar achtte om door opzettelijke inprenting tot de «getrouwheid aan den keizer» te worden opgeleid.

Eene andere bijzondere omstandigheid, op welke ons nu nog te letten staat, was zijne, vooral bij zijn bezoek hier te lande onbewimpeld aan den dag gelegde, ontevredenheid over de geestelijkheid van die belijdenis, die door hem tot godsdienst van den staat was verklaard.

(*Vervolg en slot hierna.*)

(1) *Bij het* reglement voor het lager schoolwezen en onderwijs, *art.* 1., *zijn deze veelomvattende bewoordingen omschreven:* «lagere scholen» (*art.* 1 *en* 12 *der wet*) zijn *alle zoodanige, waar, onder welke benaming ook, het zij die van scholen, collegiën, instituten of dergelijke, de jeugd van allerlei ouderdom en van beiderlei kunne, het zij gezamenlijk, het zij ieder afzonderlijk*, in de eerste beginselen *van kennis en beschaving, als: lezen, schrijven, rekenen en de nederduitsche taal*, of in derzelver verdere hulpmiddelen, *als de fransche en andere hedendaagsche of ook geleerde talen, de aardrijks-, geschiedkunde, en dergelijke*, onderwezen *of ook alleenlijk* tot hoogere beschaafdheid gevormd wordt. *Alleen de gewone latijnsche scholen of zoogenaamde Gymnasiën zijn daarvan uitgezonderd.*

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 28 December.

— Naar men van goederhand verneemt, is Z. Exc. de baron van Doorn van West Kapelle, secretaris van staat, bij besluit van Z. M. benoemd tot vice-president van den raad van state.

— Z. M. heeft, naar men schrijft, bij besluit van den 22 dezer, het departement van den grootmeester der artillerie en de algemeene directie der genie, als op zich zelve staande militaire autoriteiten, te rekenen van den 1 Jan. e. k., finaal opgeheven, met bepaling, dat het bestuur der zaken van de artillerie en genie, met dat tijdstip, op het departement van oorlog zal overgaan, om daarbij geregeld te worden op den voet en de wijze als de overige aan dat departement opgedragen werkzaamheden, terwijl, te rekenen van dezelfde dagteekening, de betrekkingen van chef van de algemeene directie der genie, van directeur van het departement van den grootmeester der artillerie, van eerste en tweede adjunct bij hetzelve zullen ophouden te bestaan.

— Wij vernemen, dat aan de na te melden officieren bij de dienstdoende schutterijen, overeenkomstig derzelver verlangen, een eervol ontslag is verleend, als:

In de provincie Gelderland: bij die te Arnhem, aan A. Cremer, als kapitein; bij die te Nijmegen aan P. Koppel, als 2de luitenant.

In Noord-Holland: bij die te Amsterdam, aan J. F. R. Holtzapfel, als 2de luitenant; bij die te Hoorn aan D. Carbasius, als 2de luitenant.

In Zuid-Holland: bij die te Rotterdam, aan G. C. Sprenger van Eijk, als 1ste luitenant; bij die te Brielle, aan M. L. Plooster, als auditeur.

In Utrecht: bij die te Utrecht, aan mr. A. J. van Beeck Calkoen, als 2de luitenant; —

en wijders door Z. M. zijn benoemd tot officieren bij de dienstdoende schutterijen:

In Noord-Brabant: bij die te Oosterhout, tot 2den luitenant K. J. W. C. P. baron van der Borck, genaamd van Raauwenoort.

In Gelderland: bij die te Arnhem, tot kapitein J. Blaauw, tot 1sten luitenant L. de Vaynes van Brakel, tot 2den luitenant L. J. van Vollenhoven; bij die te Nijmegen, tot 2den luitenant G. Wybo Hesseling.

In Noord-Holland: bij die te Hoorn, tot 2de luitenant J. Boldingh.

In Zuid-Holland: bij die te Rotterdam tot 1sten luitenant J. C. Eck, tot 2den luitenant J. R. Eck; bij die te Brielle, tot auditeur mr. J. van Lakerveld Busdom.

[illegible] schutterij, overeenkomstig derzelver verlangen, een eervol ontslag is verleend, als: in de provincie Gelderland, aan J. Holmer, als eerste luitenant; in de provincie Utrecht, aan P. H. Testas, als kapitein; en door Z. M. zijn benoemd, tot officieren bij de rustende schutterijen: in Gelderland, tot auditeur mr. J. F. B. van Hasselt, en tot 1sten luitenant W. baron van Heeckeren tot Kell.

— Tot burgemeester en secretaris der gemeente St. Maarten (Noord-Holland) is, naar wij vernemen, door Z. M. benoemd de heer C. H. Smit, rijks ontvanger aldaar.

— Wij vernemen, dat dezer dagen door Z. M. bij besluit geregeld is, de grensscheiding tusschen de gemeenten Son en Breugel en Best, (provincie Noord-Braband).

— Naar men verneemt, heeft Z. M. bepaald, dat de gemeenten Waverveen met die van Vinkeveen (provincie Utrecht) tegen 1 Januarij aanstaanden zullen worden vereenigd, onder den naam van Vinkeveen en Waverveen.

— Men schrijft ons, dat Z. M. aan den titulairen schout bij nacht Polders, lid van het hoog militair geregtshof, den titulairen rang van vice-admiraal heeft verleend.

— Bij Zr. Ms. besluit van den 22 dezer, zijn met den 1 Januarij aanstaanden de chirurgijns van de 2de klasse bij de nederlandsche marine L. W. Brussel en C. C. F. Gruelmann bevorderd tot chirurgijns-majoor van den derden rang.

— Bij Zr. Ms. besluit zijn benoemd mr. P. G. Mensing, tot griffier bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven; mr. C. E. Oosting, tot substituut-griffier bij de arrondissements-regtbank te Assen.

— Men schrijft ons uit 's Hage, dat in de suikerwet eenige veranderingen zullen worden voorgesteld, die alle de bezwaren wegnemen, welke zich daartegen hebben opgedaan, en dat het zich alsnu laat aanzien, dat deze

MENGELWERK.

AMARINTHA.

In het najaar van 1780, was in een' der rijke salons van *Tunbridge*, de keur van *Engeland's* hoogere kringen verzameld. De engelsche schoonen, met hare regelmatige en zuivere gelaatstrekken, hare aanlokkelijken en smaakvollen tooi, ontvingen, spelende met den waaijer, de hulde van eene menigte rijk gekleede edelen. Allen bewogen zich wel tevreden in den kring. Onder de menigte bevond zich echter een enkele, die, stilzwijgend, en als in diepe gedachten verzonken, tegen den antieken marmeren schoorsteen leunde. Zijne blikken waren onafgebroken gevestigd op eene schoone lady, die aan het klavier zat.

Eindelijk verwijderde zich een der jonge edelen uit de menigte, en den in gedachten verzonkene op den schouder tikkende, deed hij hem eensklaps uit zijne bespiegelingen ontwaken.

«Hoe nu!» zeide hij, «is lord ETHÉRIGE stom geworden?»

«Ja gewis, door bewondering over die bekoorlijke schoone, welke op dit oogenblik tegen lady ETHELSTONE spreekt. O! sir CECIL, welk eene edele houding! welk eene uitdrukking! Het is geene vrouw, maar een engel!»

«Misschien wel geene goede; want zij schijnt nog al gezind te zijn, om hare aanbidders zoo wat te plagen; ik zelf....»

«Wat, heb gij haar gesproken? Heeft zij u geantwoord?»

«Ik heb die dubbele eer gehad.»

«En wat heeft zij u gezegd?»

«EDWIN, de vrouwen zijn sluwe jageressen; gestadig spannen zij strikken, om ons te vangen.»

«Gij bemint haar immers toch niet?»

«Neen, ik heb nimmer bemind.»

«Zwijg toch; zoodanige bekentenis doet men immers nooit.»

«Ieder heeft zoo zijne eigene beginselen. Ik weet niet, waarom men er tegen zou, dikwijls bemind te hebben. Men verraadt daardoor den afgeleefden man, wiens denkvermogens reeds ten einde spoeden. Zijt verzekerd, mylord, dat de vrouwen even ijverzuchtig, omtrent het verledene, als omtrent het tegenwoordige zijn. Zij zijn altijd verstoord, indien zij niet de verzekering ontvangen van het eenige voorwerp onzer jeugdige droomen te zijn geweest, nog vóór dat men haar kende; en wenscht men haar te bezitten, dan wordt het volstrekt vereischt, haar te zeggen: gij zijt de eerste, die ik bemin.»

«Maar, mijn Hemel, wordt men, dat zeggende, altijd geloofd? Wat meer zegt, men kan die menigvuldige hersenschimmen, welke de jonge lieden op den drempel van de hoogeschool bezig houden, geene liefde noemen; — maar later, ja, dan zal voor ieder hunner het uur slaan, dat zij wezenlijk beminnen, en....»

«Regt zoo, mylord, op dit oogenblik slaat de pendule elf ure. Slaat dit uur nu voor u, of voor mij?»

«Dwaas, daar gij zijt; het is niet mogelijk, een ernstig woord met u te spreken. Ik steun alleen op de liefde, om u eens redelijker te zien worden, in deze stille hoop, sta ik u het regt van dit gezegend uur af.»

«Wanneer ik mij alzoo aan den tijdwijzer onderwierp, zou ik thans verliefd moeten zijn. Een oogenblikje, mylord, laten wij eerst eens tot den aanvang van ons gesprek terugkeeren. Herinnert gij u, met welk vuur gij over de schoone onbekende spraakt; vraag uw hart, wat het toen gevoelde, en dan zult gij welligt gaarne datgene voor u zelve behouden, wat gij misschien met geveinsde edelmoedigheid aan mij wildet afstaan.»

«Sir CECIL, ik mag niet.»

«Gij zijt te beleefd; ik ben niet zoo zeer op pligtplegingen gesteld, als gij meent, en het zou mij niet onaangenaam zijn, u de eerste schreden op het pad der teedere gevoelens te zien doen. Dan kon mij uwe ondervinding eens te stade komen, en daarenboven wenschte ik wel de verschillende uitdrukkingen van den hartstogts op het gelaat eens vriends te leeren kennen.»

«Neen, neen, dat gaat te ver; gij wilt mij toch niet voor uwen speelbal gebruiken.»

«Stellig niet; maar tot voorbeeld. Ik behoor onder degenen, die, vóór dat zij zich laten portraitteren, eerst hunne beeldtenis wenschen te zien.»

«Dit zou juist voor mij eene reden zijn, om de zaak te laten varen.»

«Dit moge zijn; EDWIN, het blijft afgesproken, dat gij den verliefde zult spelen.»

«Ik beef, als ik er aan denk.»

«Ja wel, beven om de gelukkigste der stervelingen te zijn.»

«Of de ongelukkigste.»

«Vaarwel, mylord; morgen zullen wij elkander weder zien, bij lady AMARINTHA WILLIS.»

Bij het eindige dezer woorden, groette sir CÉCIL TREVANION met eene wezenlijk koddige deftigheid, mylord EDWIN ETHERIGE, en verdween te midden der menigte, vóór dat de jonge edelman den tijd had, hem te vragen, wie toch deze lady AMARINTHA WILLIS was.

Mylord ETHÉRIGE bragt eenen slapeloozen nacht door. Sir CÉCIL had wel geraden: EDWIN was smoorlijk verliefd. De tijd, die langwijlige meester, wordt niet altijd vereischt om te leeren beminnen of vergeten. Door een niets wordt men gebonden en eene kleinigheid verscheurt den band; de liefde is niet die bezadigde hartstogt, welker opkomst slechts aan den korteren of langeren duur harer indrukken is verschuldigd.

Naauwelijks was de dageraad aangebroken, toen EDWIN reeds het bed verliet: ongeduldig schelde hij zijn' bediende, en begon zijn toilet. Hij liet zich zorgvuldig kappen, toog het bevalligste costuum aan, besprenkelde zich met de keur van welriekend water, en daar hij te vroeg gereed was, wierp hij zich op eene ruime bergère, het oog angstvol op den wijzer der gothische pendule gerigt. De weinige oogenblikken, die hij nog moest wachten, schenen hem eene eeuwigheid toe. Eindelijk was het gewenschte tijdstip dáár. Van vreugde dronken, sprong hij als een kind rond, wierp nog eenen vlugtigen blik op zijn toilet, nam zijnen gepluimden hoed onder den arm, en bevond zich in een oogenblik op den stoep van zijn hôtel, voor welken zijne rijke equipage reeds gereed stond.

«Naar sir CÉCIL TREVANION,» riep hij, in het rijtuig springende.

Mylord ETHÉRIGE vond zijnen vriend aan het ontbijt.

Ik was heden morgen stellig verzekerd van uw bezoek,» zeide de baronnet lagchende, «en zal u maar niet vragen, of gij in den afgeloopen nacht wel hebt geslapen.»

«Zeer slecht,» antwoordde EDWIN; «het vreemde van hetgeen gij mij gisteren bij het heengaan zeidet heeft mij den ganschen nacht bezig gehouden. Wie toch is deze lady AMARINTHA, bij wie gij mij heden bescheiden hebt?»

wet dadelijk, en bijna zonder discussie, zal worden aangenomen. De veranderingen strekken ook, naar men meent, tot eene navolging van het systeem van prelevement, van inkorting der credietternijnen tot een bepaald bedrag, en het voorzien tegen frauduleuse practijken, vooral bij den uitslag uit entrepôt.

Eenige leden hebben zich reeds naar hunne familiën begeven, en men denkt, dat het tarief eerst in Maart of April zal behandeld worden, na vooraf vele veranderingen te hebben ondergaan.

— De beantwoording der bedenkingen begrepen in de processen-verbaal der afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal, omtrent de wet tot invoering der rijks-belastingen in het hertogdom Limburg, luidt hoofdzakelijk als volgt:

Bij den twijfel, of tot de invoering der nederlandsche belasting wetten een koninklijk besluit genoegzaam ware, dan wel eene wet vereischt wierd, heeft de Regering vermeend, aan de voordragt eener wet de voorkeur te moeten geven, te meer daar de bijzondere omstandigheden van Limburg het wenschelijk doen achten, dat die belasting-wetten niet dan onder eenige wijzigingen in dat gewest worden ingevoerd.

Op de bedenking, dat de admodiatie met de grondwet zoude strijden, daar deze alle privilegiën in het stuk der belastingen verbiedt, is van Regeringswege geantwoord:

Er is bij het invoeren eener admodiatie geene vrage van privilegie in het stuk van belasting; zij wordt geregeld naar den aard en het verbruik van het voorwerp en het bedrag van den daarop drukkenden accijns.

De admodiatie kan derhalve niet anders beschouwd worden, dan als eene veranderde wijze van heffing; en is in allen gevalle door de wet als een geoorloofd middel erkend (zie art. 64 der wet op het gemaal). Wanneer men bij de beraadslagingen over het ontwerp dier wet heeft geoordeeld, dat er omstandigheden kunnen bestaan, die de bedoelde wijze van heffing, wat het gemaal betreft, noodzakelijk maken, kunnen er gelijke beweegredenen voorhanden zijn, om haar ook aldaar tot andere voorwerpen van consumtie uit te strekken.

Op de bedenking, of het gevolg der admodatie niet zijn zal eenen verderen naar binnen het rijk onveraccijnsden vervoer van steenkolen, zoo uit Luik als uit de mijnen van Limburg, is geantwoord:

Even als er bij het reglement nopens de admodatie van het gemaal van 13 Augustus 1833 (*Staatsblad* n°. 56), in art. 17 en 18 de noodige voorzieningen tegen den invoer van meel of brood ter consumtie in eene niet geadmodiëerde gemeente zijn daargesteld, zullen gelijke voorzorgen ten aanzien van het geslagt en de brandstoffen in de reglementen moeten worden opgenomen, en gevolgelijk het thans bestaand toezigt op den invoer van aan accijns onderworpen voorwerpen eenigermate gewijzigd, voor die, welker heffing bij admodiatie in Limburg bij het ontwerp van wet voorgesteld is, behooren aangehouden te worden.

Op de vraag, of, vermits opzigtelijk turf en steenkolen van opcenten gesproken wordt, maar niet ten aanzien van het gemaal of geslagt, ook in dit laatste opzigt niet eene duidelijke bepaling vereischt wordt, wordt in de memorie gerepliceerd.

Het was noodig van de opcenten op den turf en de steenkolen te spreken, omdat dezelve verschillend kunnen zijn, doch hunne toepassing moeten vinden op eene te zamen bepaalde admodiatie-som; met opzigt tot het gemaal en geslagt was dit geheel overbodig. De accijnsen ingevoerd wordende zoo als ze zijn, en dus met de opcenten, (zie art. 1), spreekt het van zelf, dat die opcenten ook bij de admodiatie moeten in aanmerking genomen worden, boven de sommen, die als hoofdsom bij de tegenwoordige wet worden uitgedrukt, als den grond van den aanslag moetende uitmaken.

De geheele verandering in de orde van de wet, zoo als dit door eene der afdeelingen is verlangd, komt niet noodzakelijk voor, daar dezelve alleen eene omzetting van de bepalingen der wet zoude ten gevolge hebben, die op het wezen van de zaak van geen' invloed zou zijn; intusschen is het 4de artikel van het ontwerp, overeenkomstig met het hier te kennen gegeven verlangen, gewijzigd.

Op de bedenking, dat de provinciale staten moeten gehoord worden omtrent admodiatie van belastingen, wordt betoogd: dat de provinciale staten nog niet bestaan in Limburg; echter is de provinciale raad over het onderwerp gehoord, en deze heeft zijn verlangen naar admodiatie te kennen gegeven.

De bepaling van het maximum is tot hooger som verlangd. De Regering echter beschouwt het maximum van f 3, zoo als hetzelve bij art. 64 der wet op het gemaal is bepaald, genoeg voor den aanslag der meest gegoede huisgezinnen.

Voor het op eene matige wijze belasten van den geringen stand en de midden-klassen is gezorgd bij eene opklimmende classificatie in art. 8 van het voormelde reglement van 13 Aug. 1833, en dit beginsel zal ook bij de reglementen voor het geslagt en de brandstoffen worden in acht genomen.

Vermits de belastingen op de beide brandstoffen bijna geheel worden betaald op de plaatsen der verveening of die van den uitslag, kan eene vergelijking met eenige bepaalde provincie geen' afdoenden maatstaf opleveren; hieromtrent heeft dus de opbrengst in Noord-Braband niet ten grondslag kunnen dienen; maar heeft men de opbrengst der ten deze bedoelde accijnsen over het geheele rijk, en over eenige jaren gemiddeld genomen, en daarnaar de som bepaald, door aftrek van ruim 1/5, uit hoofde niet alleen van het in Limburg plaatshebbend gebruik van hout en van den minder belasten turf uit irreguliere veenderijen, maar ook hoofdzakelijk van steenkolen, voortkomende uit de in dat gewest gelegen mijnen.

Dat er aanvoer van turf van eenig belang uit andere provinciën in Limburg plaats heeft, is niet waarschijnlijk, maar zoo dit het geval mogt zijn, terwijl het in Limburg niet aan andere brandstoffen kan ontbreken, is het een vrijwillig bezwaar, dat de gebruiker op zich neemt, en waaraan niet kan worden te gemoet gekomen, evenmin als bij invoer in eene geadmodiëerde gemeente van brood of meel uit eene niet geadmodiëerde gemeente.

De voorgedragen bepalingen in art. 2 en 3, wat den hoofdelijken aanslag betreft, schijnen volkomen duidelijk en voldoende, om den aanslag per hoofd voor een op zich zelf wonend persoon, zoowel als voor ieder lid van een huisgezin, te regelen.

Boven het maximum mag niet gegaan worden, om allen overdreven aanslag, welken de admodiatie in vroegere dagen, toen geene zoodanige bepaling bestond, wel eens heeft doen geboren worden, te vermijden.

Wijders komt in die memorie voor, dat, op het in eene der afdeelingen te kennen gegeven verlangen, dat niet alleen de nederlandsche wetgeving op de belastingen, maar de geheele nederlandsche wetgeving in Limburg spoedig worde ingevoerd, de verzekering kan worden gegeven, dat de Regering zich met dit ontwerp bezig houdt, en dat er wettelijke bepalingen daaromtrent aan de staten-generaal zullen worden voorgedragen.

De verlangde correctiën en eenige verbeteringen in de redactie van het ontwerp van wet, zijn overigens gemaakt, volgens de hieronder volgende opgaven, als:

Art. 1, 2den en 3den regel, uit te laten de woorden: *of nog vast te stellen.*

Art. 2, in § *a*, 1sten regel, in plaats van 61: te stellen: 64.

§ *b*. De woorden: *en behouden Wij*, enz., tot het einde van het artikel, vervallen.

Art. 3, 2den regel, in plaats van de woorden: *zonder uitzondering*, te stellen: « *met inbegrip.* »

6den en 7den regel, uit te laten: *mede in hoofdsom.*

10den regel, achter (f 1.40), te stellen: *mede.*

De laatste zinsnede van dit artikel vervalt, als gevoegd wordende bij het volgende artikel.

Art. 4 aldus aanvangende:

Art. 4. Wij behouden Ons voor, om ten aanzien van de verdeeling en invordering bij admodiatie van de accijnsen op het *geslagt*, den *turf* en de *steenkolen*, reglementaire bepalingen vast te stellen, evenzeer als ten aanzien enz. (tot het woord) *bepaald*, en dus aan het einde uit te laten de woorden: *reglementaire verordeningen vast te stellen.*

— Aan de leden der beide kamers van de staten-generaal is rondgedeeld de beantwoording van de aanmerkingen, vervat in de processen-verbaal der afdeelingen van de tweede kamer wegens het wets-ontwerp tot herziening der wet van 29 December 1835, betreffende de bevordering der belangen van den landbouw, zijnde van den navolgenden inhoud:

Bij de overwegingen, waartoe het onderhavige ontwerp aanleiding heeft gegeven, is bij twee afdeelingen het beginsel zelf der wet ter bevordering der belangen van den landbouw ter sprake gebragt, en zoo sommige leden dit beginsel als nadeelig voor den handel hebben beschouwd, zijn daarentegen anderen overtuigd, dat de wet eene gunstige uitwerking gehad heeft en aan haar doel blijft beantwoorden.

Dit laatste gevoelen wordt door de Regering gedeeld, en dezelve vermeent, dat er te minder reden bestaat, om uit de thans voorgedragen wijzigingen eene tegenovergestelde gevolgtrekking af te leiden, daar ook de handelstand blootelijk zoodanige wijzigingen, maar geene intrekking der wet verlangd heeft; wijzigingen, waaraan, als met het beginsel der wet bestaanbaar, men gemeend heeft bij deze gelegenheid te kunnen voldoen.

Door den hier bijgevoegden staat wordt aan de aanvragen der afdeelingen voldaan; blijkende daaruit de in- en uitvoer van tarwe, rogge, garst en haver, — het bedrag der ontvangen regten, alsmede dat van de vergoedingen bij uitvoer van de uit granen vervaardigde fabrikaten over de jaren 1836 tot 1839, en over de zes eerste maanden van 1840. (Dezen staat zullen wij later mededeelen).

Ter beantwoording der aanmerkingen op de bijzonderheden der wet strekt het volgende:

Art. 1. Op aanduiding der autoriteiten in Limburg, zijn de steden Maastricht en Roermonde als regelings markten aangewezen, en de Regering vindt geene voldoende reden, om daarin verandering te brengen op de in eene der sectiën aangevoerde gronden, dat de laagste prijzen eerder te Venlo of Weert, dan wel te Roermonde gevonden worden, daar toch de middenprijs der granen voor het geheele rijk niet wordt berekend naar de hoogste en laagste prijzen in elk gewest afzonderlijk, maar naar de gemiddelde waarde der inlandsche granen op de voornaamste graanmarkten.

Art. 3. Bij het oorspronkelijk wets-ontwerp was ook ten aanzien van het gedistilleerd, even als ten opzigte van alle andere fabrijkaten uit graan, eene opklimmende en afdalende schaal van vergoeding voorgedragen, doch op dringend verlangen van belanghebbenden, hetwelk ook bij de staten-generaal bijval gevonden heeft, is ten aanzien van het gedistilleerd eene uitzondering op den regel gemaakt, waarvan de handhaving alsnog door branders en distillateurs voor wenschelijk wordt gehouden, en waaraan men om die reden gemeend heeft te moeten toegeven.

In verhouding tot de gemiddelde graanprijzen kan de thans voorgestelde beperking der premie geacht worden, nog eene billijke schadevergoeding wegens de regten op de vreemde granen over te laten, zonder dat er gegronde redenen bestaan, om hieruit een merkelijk nadeel, veel min een' ondergang, der branderijen te moeten vreezen.

Dat er somwijlen onder de benaming van gedistilleerd uit graan eenig gedistilleerd uit aardappelen wordt uitgevoerd, en daarvoor de premie genoten, schijnt niet zonder grond door eenige koornbrandewijn-stokers beweerd te worden.

Intusschen zijn die misbruiken uit derzelver aard beperkt door den geringen aftrek van dien aardappelen-brandewijn op buitenlandsche markten, en zou men, ten einde zoodanig misbruik voor te komen, geheel het gedistilleerd uit aardappelen, hetwelk scheikundig niet volkomen van dat uit graan is te onderscheiden, van het oogenblik der fabrijkaadje tot aan dat der aflevering in consumtie, als ware het, op den voet moeten volgen, om voor te komen, dat beide soorten van gedistilleerd niet in eene en dezelfde bergplaats worden opgeslagen en vermengd.

Hieruit zou belemmering moeten ontstaan voor dezen tak van nijverheid, welke, als uitsluitend een voortbrengsel van inlandschen landbouw bezigende, en alzoo krachtdadig tot het welzijn van den landbouw medewerkende, voorzeker ook, nevens andere inrigtingen van nijverheid, op de belangstelling en bescherming der Regering mag rekenen.

Tegen de verlangde onderscheiding tusschen gepelde of parelgarst en grove gort of rinsel, met opzigt tot de toe te kennen vergoedingen, staat over de vrees voor misbruiken bij de erkende moeijelijkheid, om telkens bij de aflevering van partijen ten uitvoer de eene soort van de andere met juistheid te onderscheiden.

Bij de regeling der thans voorgedragen premie is niet de geringste soort, of de zoogenaamde grove gort, alleen tot grondslag genomen, en men mag zich te meer overtuigd houden, dat de pelders in die premie eene genoegzame te gemoetkoming zullen vinden, bij overweging, dat de regten doorgaand weinig hooger zijn dan vóór de invoering der wet van 29 Dec. 1835; als wanneer hoegenaamd geene vergoedingen genoten werden.

— De *Staatscourant* bevat een koninklijk besluit van den 24 Nov. ll., houdende goedkeuring van een reglement op het gebruik en de bediening van de schipbrug of het veer, over de rivier de Lek, tusschen Vreeswijk en Vianen.

— In een der dagbladen leest men: — Wij vernemen, dat het ontwerp van den ingenieur W. C. Brade, om de hoofdstad van drinkbaar water te voorzien, door Z. M., dd. 15 Dec. ll., is verzonden naar het departement van binnenlandsche zaken, om te dienen van consideratie en advies, en door dit depatement reeds is opgezonden naar het gouvernement van Noord-Holland, en alzoo waarschijnlijk eerstdaags aan het stedelijk bestuur der hoofdstad zal geworden. — Wij zijn thans nog te weten gekomen, dat de onkosten geraamd zijn op ruim twee millioen; dat de zaak zoowel physiek als finantieel zeer uitvoerbaar is, daar dezelve uithoofde van dit min kostbaar systema groote voordeelen aan de deelnemers daarvan belooft, en door onderscheidene voorname kapitalisten hunne ondersteuning is toegezegd zoodra de Koning daartoe zijne sanctie zal hebben verleend.

— In een duitsch muzijkaal tijdschrift leest men het volgende berigt uit Brunswijk: — De met roem bekende eerste klarinettist uit Rotterdam, de heer David Goudswaard, bevindt zich thans alhier, en verrukte reeds menig bijzonder gezelschap door zijn meesterlijk spel. Zijne faam was hem reeds vooruit gevlogen. De heer Goudswaard is een der uitmuntendste kunstenaars, die wij uit Holland immer zagen. De toon, dien hij uit zijn instrument lokt, is buitengewoon schoon, en wordt door hem niet opgedreven tot boven de kracht van het instrument, zoo als, helaas, dezer dagen niet zelden geschiedt. Zijne piano's zijn verrukkelijk, en langzaam wegsmeltende; zijne forto's sterk, zonder schel te zijn, en krachtig in de diepte, welke zoo rond en vol is, als men dezelve zelden vindt. Bij de bovengenoemde groote bekwaamheden, welke hij bezit, moet nog ééne gevoegd worden, eene verwonderlijke vaardigheid. Deze wordt bedwelmend, wanneer men hem in de viool-variatiën van Mayseder hoort, welke voor de klarinet zijn gearrangeerd, en welker uitvoering wij in de gelegenheid waren bij te wonen. Zonder twijfel zal deze bekwame kunstenaar zich ook alhier in het openbaar laten hooren. De heer Goudswaard gaat naar Berlijn, en zal ook daar voorzeker zijnen verdienden roem waardig handhaven.

'S GRAVENHAGE 27 Dec. HH. KK. HH. prins en prinses Frederik der Nederlanden met Hoogstderzelver dochter, prinses Sophia en de prinsen Alexander en Hendrik, hebben heden morgen de godsdienstoefening bijgewoond in de Kloosterkerk, onder het gehoor van den wel-eerw. zeer gel. heer Ds. Molenaar. Zijn eerw. had tot onderwerp zijner leerrede: *Jesaia* 9, vers 5 en 6.

— De eerste kamer der staten-generaal heeft, in hare zitting van gisteren, aangenomen: 1°. het ontwerp van wet tot voorziening in de behoeften van 's rijks geldmiddelen; 2°. tot opheffing van het amortisatie-syndicaat, en 3°. dat tot uitgifte van nieuwe schatkist billetten à 5 pCt.

— Bij voortduring ontvangt de commissie van beheer over het opgerigt wordende Israëlitisch oude mannen- en vrouwenhuis, menigvuldige blijken van de algemeene belangstelling. Dezer dagen heeft dezelve van HH. KK. HH. prins en prinses Frederik eene som van f 200 ontvangen.

— Behalve de gift aan de algemeene armen dezer stad, vroeger vermeld, hebben de erfgenamen van wijlen jonkheer Steengracht d'Oosterland, nog eene gift van f 500 verstrekt aan het waalsch-hervormde weeshuis alhier.

— De eerewacht, die, onder aanvoering van den heer D. L. Welsink, bij de inhaling HH. MM. in deze residentie tegenwoordig was, heeft dezer dagen zich in het hôtel *Bellevue* vereenigd aan eenen prachtigen maaltijd, waarop met levendige geestdrift de gezondheid van den Koning en der Koningin, van het koninklijk geslacht, en het welzijn des vaderlands gedronken werd. Bij die gelegenheid werden door den heer Welsink aan ieder der leden rondgedeeld eenige op die omstandigheid fraai gedrukte coupletten, vervaardigd door den heer A. J. van Tetroode, aan wien, tot een bewijs hunner erkentenis voor dit geschenk, door de gezamenlijke leden der eerewacht, daarna eene prachtige cassette is vereerd geworden, versierd met het opschrift: *De eerewacht onder het bevel van den heer D. L. Welsink aan den heer A. J. van Tetroode.* (*Dagbl. van 's Gravenh.*)

LEYDEN 27 Dec. Als eene bijzonderheid mag gemeld worden, dat een essen stoof van dit jaar op het Plantsoen, nabij de Hoogewoerdspoort, onder andere schoten, er een gemaakt heeft, die meer dan twaalf voeten hoogte heeft.

NIJMEGEN 27 Dec. Ook voor deze stad is het ijs vast gaan zitten. Sedert gisteren hebben reeds eenige waaghalzen, niettegenstaande dit verboden was, den overtogt beproefd. Gisteren en heden zijn er eenigen door het ijs gevallen, waarvan een knaap, oud 16 jaren, is verdronken, en een ander nog in groot gevaar verkeert.

De commissie tot uitdeeling van warme spijzen aan de algemeene armen dezer stad heeft laatstleden donderdag hare werkzaamheden begonnen, en reeds bijna 4,000 portiën warme spijzen uitgedeeld.

De kunstschilder B. C. Koekkoek heeft, ten voordeele van het fonds deze commissie, eene uitmuntende teekening gegeven.

ENGELAND.

LONDEN 24 Dec. H. M. de koningin Victoria is gisteren met Z. K. H. prins Albert naar Windsor vertrokken.

Heden morgen is de stoomboot *Great Western* te Bristol aangekomen; zij verliet New-York in den namiddag van den 9, opgehouden zijnde door de zware sneeuw, welke de aankomst der passagiers uit het binnenland verhinderde. Ondanks de sterke stormen uit het oosten, gedurende het grooter deel van hare reis, heeft zij den overtogt gedaan in 14 dagen en 10 uren. De winter was in de Vereenigde Staten met al zijne gestrengheid ingetreden; alle de wegen waren door sneeuw-massa's onbruikbaar, terwijl het drijfijs in de rivieren de stoombooten in de havens hield. De boodschap van den president van Buren was te New-York nog niet bekend; men meende, dat zij den 8 zou zijn ingebragt. Wij hebben geene hoop, dat de grensquestie in deze zitting van het congres, welke den 3 dezer begonnen is, tot eene beslissing zal komen. Wij denken ook niet, dat het bestuur van den generaal Harrison daarop gunstig zal werken.

In den handel is het stil; men meende algemeen, dat dezelve na de ve[...]

« Wel, uwe beminde; men spreekt immers tegen eenen minnaar van geene andere. »

« Ja, dit nu daargelaten. Maar hoe zal ik haar gaan bezoeken, zonder aan deze dame te zijn voorgesteld? »

« Ik neem het op mij u heden morgen bij haar tegenwoordig te doen zijn. »

« Dus kent gij haar? »

« Natuurlijk: en indien ik u dit niet reeds gezegd heb, was het enkel om u te plagen; ik ken haar sedert eenige dagen. Zij is de hartsvriendin van lady ETHELSTONE, woont bij deze in huis en, ofschoon nog zeer jong, is zij reeds weduwe van eenen ouden man. Doch het verlies van dien hedendaagschen TITON heeft de rozen harer wangen niet doen verbleeken. Zij is schoon als de godin der liefde, geestig als de negen muzen te zamen, doch wreed als PÉNÉLOPÉ. »

« O! mijn vriend! het is een juweel, » riep lord ETHÉRIGE met geestdrift uit; « en ik wenschte reeds in de mogelijkheid te zijn, om haar mijn hof te maken. »

« Ja, zoodra ik ontbeten, den *Spectator* gelezen en mijnen besten rok aangetrokken heb. »

« Lieve Hemel! hoe vervelend! »

« Ja, voor u, mijn vriend, maar ik ben immers niet verliefd? »

« Handel dan ten minste als vriend. »

« O, gaarne, zoodra ik ontbeten heb. Het is volstrekt mijn plan niet, om er mijne gezondheid bij te verliezen, zoo als gij er uw verstand bij verloren hebt. »

Geduld te oefenen is wel zeker de moeijelijkste taak voor eenen minnaar, en mylord ETHÉRIGE had lang, zoo schrikkelijk lang moeten wachten, dat hij zich zelven niet meer meester was, noch eenig redelijk woord kon uiten. Hoorbaar sloeg zijn hart, toen eindelijk de porte brisée van het boudoir van AMARINTHA werd geopend. De aangebedene zat voor eenen kapspiegel, en luisterde naar eenige zoutelooze puntdichten, die haar door eene menigte jonge edellieden werden voorgedragen, terwijl hare kamenier de schoone bruine lokken poerderde, en haar een allerbevalligst kostbaar kanten kapsel op het hoofd plaatste.

Lady AMARINTHA WILLIS was werkelijk schoon; eerstelijk, omdat zij door de natuur met hare rijkste giften was beschonken; en ten andere, omdat zij zelve eene groote minnares der natuur was. Zij bezigde van de kleeding van haren tijd niets anders dan het bevallige en schoone, gebruikte geen blanketsel en droeg geene te wijde hoepelrokken; hare kleeding was van de fijnste stoffe en met smaak gekozen.

Zij ontving EDWIN met de meeste ongedwongenheid, en scheen hem reeds van het oogenblik af onder hare aanbidders te willen tellen. Het onderhoud was levendig en afwisselend. Tegenover AMARINTHA gezeten, ving hij de woorden der schoone lady met gretigheid op. Glimlachte zij, dan glimlachte hij ook: was zij in gedachten verzonken, dan ook scheen hij te droomen; en zijne aandoening steeg ten top, toen zij hem met eene liefelijke stem om raad vroeg, hoe zij eenen bloemruiker, hetzij ter linker- of regterzijde van een rozenkleurig keurs zou plaatsen.

« Mij dunkt, » zeide EDWIN, sterk blozende, « ik zou hem ter linkerzijde plaatsen, ... op het hart. »

Menigmaal had lady WILLIS dezelfde woorden gehoord; maar nog nimmer waren haar die zoo treffend en zoo eenvoudig voorgekomen. Ook zij bloosde en sloeg op den jongen lord eenen onthutsten blik, doch vestigde de oogen dadelijk weder op den bloemruiker.

Na dezen gelukkigen morgen, faalde EDWIN nimmer tegenwoordig te zijn, als AMARINTHA gezelschap ontving; telkens nam zijn hartstogt toe, en iederen dag bragt het zijne bij om dien van AMARINTHA te doen ontluiken. Nogtans veinsde zij onverschillig te zijn; doch de liefde is als het licht: welke moeite men zich ook geve, om het te verbergen, toch schijnt het door deze of gene reet. Terwijl nu de twee gelieflden, met de meeste zorgvuldigheid en inspanning, alles in het werkstelden, om hunnen hartstogt voor het oog der wereld verborgen te houden, en zich zelven te ontveinzen, was men in de badplaats algemeen van beider gevoelens overtuigd. De mannen benijdden EDWIN en de vrouwen lady WILLIS.

Op zekeren avond was EDWIN te voet uitgegaan om lady WILLIS een bezoek te geven. Op het punt van binnen te treden, hoorde hij eene kinderstem; hij bleef staan voor de raam der zaal, gelijkvloers met de straat, en ontwaarde de schoone weduwe gezeten voor eene ingelegde tafel, waarop een geopend koffertje stond, en eenige open brieven verspreid lagen. Lady WILLIS hield een miniatuur portrait in de hand, en gaf zich alle mogelijke moeite om dit uit de vlugge vingertjes van het kleine doch[...] tertje van lady ETHELSTONE te redden, hetwelk achter op haren armstoel geklommen, de zonderlingste bewegingen maakte, om het voorwerp harer kinderlijke begeerte magtig te worden. Op dit gezigt werd EDWIN doodsbleek van ijverzucht. Wiens portrait kon het wezen, waarvan men het verlies zoo zeer scheen te duchten? Met hevige ontroering trad mylord ETHERIGE in de zaal; zijne bleekheid, zijne aandoening, bevreemdden lady WILLIS; met deelneming vroeg zij den jongeling naar den staat zijner gezondheid.

« Ik bevind mij niet al te wel, » antwoordde hij, « het verblijf in het bad heeft mij eer kwaad dan goed gedaan, en ik denk *Tunbridge* spoedig te verlaten. Maar ik weet niet, mevrouw, hoe ik u met eene zoo niet[...] zaak kan bezig houden; mijne tegenwoordigheid is toch voor uw ge[...] geheel noodeloos. »

« Men mist altijd ongaarne zijne vrienden. »

« Vrienden! och, mevrouw, met uwe hoedanigheden heeft men er [...] velen, dat men eenige afwezenden niet eens mist. »

« Gij bedriegt u, » hernam AMARINTHA, eenigzins verstoord, « ik [...] geet in het geheel zoo ligt niet, als gij schijnt te gelooven. »

« Gij kunt gelijk hebben, mevrouw; ten minste heb ik zoo even daarvan een klein bewijs gehad; er zijn er, die u in het geheugen blijven, [...] als zij u hun portrait hebben geschonken. »

Lady WILLIS had den medaillon, bij het binnenkomen van lord ETHERIGE verborgen, en ontstelde en bloosde sterk bij deze woorden. Ook dit en ander scheen haar te beschuldigen en EDWIN beefde hevig bij de [...] dachte, dat hij geen ongelijk had haar te verdenken.

« Mijn hemel! » riep hij met bittere smart uit, « mijn hemel! moest dan die schoone droomen, die zoete hoop op toekomend geluk opgegeven [...] dan al, wat de mensch van het leven, van het geluk verwacht, slechts ijdelheid? Helaas! de schrikkelijke wezenlijkheid drijft toch in het ei[...] den spot met hem, die dergelijke verwachtingen koestert, en behandelt hem als eenen dwaas. Ik beken het, mevrouw, ik dwaalde; ik beminde [...] en in mijne zinneloosheid verbeeldde ik mij door u bemind te worden. Mi[...] vergeef het, mevrouw, het is de eerste maal, dat ik u van mijne lie[...] spreek, en het zal de laatste maal zijn, dat gij van mijne smart zult hooren[...]

van den president verbeteren zou; maar tot teleurstelling van de leiders Wigh-partij, blijven de zaken even als vóór van Burens nederlaag. Men emt alsnu, dat de *United-States-Bank* hare betalingen zal hervatten 1 Febr. e. k.; gelijke bepaling schijnt ook genomen door vele ban- in Georgië, Pensylvanie en Philadelphia. Er heerscht echter blijkbaar vrees, dat deze maatregel niet van duur zal zijn, zelfs bij de warm- voorstanders der banken; alle bijzondere brieven komen overeen in het elen, dat dezelve onder de tegenwoordige uitzigten niet kan volgehouden n, en zoo niet eenige verbetering in de gesteldheid der onderschei- banken plaats grijpe, men een nieuw uitstel te duchten hebbe. De *Great tern* had 67 passagiers aan boord, en brengt 100.000 dollars in specie; de zeilpakket van Hâvre had circa 200,000 dollars in zilver mede- erd. De voortdurende uitvoer van zilver naar Frankrijk veroorzaakte vrees onder den handel. De *Great Western* zal niet vóór de aan- de lente de vaart hervatten. De Wissel op Londen was 8¾ à 9¼ en Parijs 5.17 à 5.15.

ONDEN 25 Dec. Wij vinden in den *Morning Post* van heden eenen van Constantinopel van den 2 dezer, dus geschreven eenige dagen, nadat sultan het besluit, om in de afzetting van Mehemet-Ali te volharden, genomen hebben. In dezen brief, van eenen schrijver, die gewoonlijk onderrigt is, wordt echter van dit besluit van den sultan met geen woord gewag gemaakt; integendeel wordt er in ondersteld, dat nog tijd voor Mehemed-Ali was, om, door eene spoedige onderwerping, pte te behouden. Zijne overeenkomst met den commodore Napier was te Constantinopel nog niet bekend.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 22 December. Naar het schijnt, zal de vreedzame af- der in Frankrijk plaats gehad hebbende gebeurtenissen de maatregelen voorzigtigheid in Duitschland niet beperken. Steeds gaat de wapening t, doch deze schijnt mede eene soort van wapenschouw ten doel te ben, daar, vooral in de kleine staten, de staat der contingenten voor duitsche verbond zeer verwaarloosd was.

In onze arsenalen is men mede nog altijd druk bezig, en, naar men , zullen er met het aanstaande nieuwe jaar dagelijks 500 man in de chillende werkplaatsen arbeiden; ook zou men tot het gieten van 12 ken *à la Paixhans* hebben besloten, ten einde daarmede proeven te doen.

De heer von Hassenpflug zal het alhier waarschijnlijk niet kunnen hou-; alle mindere ambtenaren, boven welke hij is voorgetrokken, zijn na- lijk tegen hem, en ook de hoogere zijn hem ongenegen. Men veronder- t, dat het door hem gevraagd verlof als eene inleiding kan worden be- ouwd, dat hij de dienst van den staat zal verlaten; er is sprake, dat in die van het oostenrijksche kabinet zou overgaan.

BERLIJN 24 Dec. In het schlesinger boek- en muzijkmagazijn is dezer gen in het licht verschenen een muzijkstuk, hetwelk de algemeene aan- cht tot zich trekt, zoo wel wegens deszelfs innerlijke waarde, als van ge den rang van den componist. Hetzelve is een pruissische leger- rsch, gecomponeerd door Z. M. Friedrich Wilhelm III. Deze marsch uitgegeven, zoo wel voor kavallerie- als harmonie-muzijk, voor groot chest, voor piano-forte, twee- en vierhandig, voor quartet-muzijk, enz. zelve maakt eenen bijzonderen indruk, en zal stellig algemeen worden spreid, en bij de pruissische militairen, die bij denzelven marcheren, zal een weemoedig, doch tevens eerbiedig gevoel opwekken.

Men leest in het *Frankforter Journal* een' brief van hier, waarin gezegd rdt, dat men uit Warschauw tijding heeft ontvangen, dat de prins Pas- witz zich naar St. Petersburg zal begeven, ten einde eene vergadering den raad bij te wonen, waarin maatregelen zouden worden genomen, om wapening van Rusland gelijken gang te doen houden met die van itschland.

HANOVER 24 Dec. Het gouvernement maakt reeds toebereidselen tot de eenroeping van de vergadering der stenden. De redactie van de verkie- gslijsten is aan de autoriteiten, bij wien zulks behoort, tot onderzoek hand gesteld, ten einde zoo veel mogelijk de convocatie te bespoedigen.

VAN DE TURKSCHE GRENZEN 13 Dec. Men zegt, dat er verschillende igingen in de bekleeding der hoogere staatsambten te Constantinopel llen plaats hebben; onder anderen, meent men, dat de seraskier Mostapha- cha en de groot-admiraal Said-pacha van hunne posten zullen worden zet. Laatstgenoemde zou door Halil-Rifaat-pacha, schoonbroeder des ans, worden vervangen. — In Albanië heerscht thans de beste geest, rt dat aldaar de tijdingen zijn ontvangen van de in Syrië plaats gehad nde overwinningen. Ook in Servië is thans alles rustig.

De Divan heeft in eene vergadering van den 5 dezer beraadslaagd over vraag, hoe men Mehemet-Ali het bestuur van Egypte zou kunnen laten ouden.

STADSNIEUWS.

In den namiddag van gisteren, ten 5 ure, is er brand uitgebarsten op n hoek van de Haarlemmersluis en Nieuwendijk, op eene kamer, bewoond oor A. W. Gelaof, zijnde het huis geoccupeerd door den winkelier in emans-goederen en gemaakte kleederen Hofhuis. Door de hulp van elf andspuiten was men den brand ten 9 ure meester, zijnde het huis van nen uitgebrand; terwijl de belendende veel schade hebben geleden; ook nige bewoners van het in den omtrek zijnde Brouwerssteegje moeten schade bben ondergaan. Ongelukken aan personen heeft men, zoo ver men weet, et te betreuren; het perceel, enz. was voor brandschade verzekerd.

De thermometer van Fahrenheit aan het stads waterkantoor, teekende heden de navolgende graden van koude:

28 December,	des	morgens	ten	8	ure	18	graden.	
»	»	»	»	»	9	»	19	»
»	»	»	»	»	10	»	20	»
»	»	»	»	»	11	»	23	»
»	»	»	middags	»	12	»	24	»
»	»	»	namiddags	»	1	»	25	»
»	»	»	»	»	2	»	27	»
»	»	»	»	»	3	»	»	»
»	»	»	»	»	4	»	25	»

Aangekomen en gelogeerd in den *Grooten Doelen*, Singel: F. Stokar, oopman, Schaffhausen; J. F. Goldammer, koopman, Hanau.

In het *Hof der Nederlanden*, Doelenstraat: L. Roeder, koopman, Fran- enthal.

In de *Keizerskroon*, Kalverstraat: F. W. J. Zweerzina, gepensioneerd btenaar, 's Bosch; G. van Olden, ontvanger der registratie en hypotheek- ewaarder, R. de Rhoer Ottens, raadsheer in het provinciaal geregtshof, P. G. Sevenstern, procureur-generaal bij het prov. geregtsh. te Groningen.

In de *Star*, Nes: J. Nougeeier, advocaat en raadsheer van 's konings bassehen te Parijs; M. Dreysous, koopman, Parijs; F. J. Miot, koopman, Colmar; C. Roviné, koopman, Cette.

In het *Wapen van Utrecht*, Rokin: A. J. Eymer, kunstschilder, Haarlem; M. Meurot, kunstschilder, Hoorn.

BEVALLEN. 23 Dec. J. C. Ziegelaar, geb. Wurtz, Z. — L. H. van Loenen, geb. Waszink, D. — 24 Dec. W. A. J. Bunk, geb. van Eijk, Z. M. Otto, geb. Obenhuijsen, D. — Te *Rotterdam*, 23 Dec., A. van Hengel, geb. Craandijk, d. Z.

OVERLEDEN. 22 Dec. J. S. Sehut, geb. Carels, 50 j. — Te *Weesp*, 24 Dec., L. Meijen, 14 j. en J. L. Meijen, 3 j.

«Gij hebt gelijk,» antwoordde AMARINTHA, «spreek mij voor het eerst van uwe liefde en voor het laatst van uwe smart; want zoo gelukkig als gij uwe bekentenis maakt, zoo zeer zou ik door uwe droefheid lijden. Neen, mylord, ik ben niet zoo ligtzinnig als gij u verbeeldt; neen, ik ver- geet zoo spoedig de afwezenden niet, en ten bewijze daarvan zal ik u een portrait laten zien, dat ik alleen ten gevolge van mij dierbare herinneringen zonder het oorspronkelijke voor mij te hebben, heb kunnen schilderen.»

Langzaam en voorzigtig haalde AMARINTHA het portrait te voorschijn en lord ETHÉRIGE trad verbaasd terug — het was zijn afbeeldsel.

«AMARINTHA! dierbare AMARINTHA!» riep de jonge lord, zich aan hare voeten werpende, «ik ben zoo veel geluk niet waardig, ik heb u miskend. Straf mij....»

«Ja, mylord,» antwoordde WILLIS schalkachtig, «ik zal u zekerlijk straffen... door u mijne hand te schenken...»

«Dit is nu wezenlijk een besluit,» hoorde men eene welbekende stem zeggen, «die veler harten zal verscheuren: doch het is maar al te waar, dat op deze wereld de een treurt om dezelfde reden, waarom de andere lacht.»

Deze woorden ontrukten de twee minnenden aan hunne opgetogenheid; zij wendden het hoofd om, en zagen sir CÉCIL TREVANION op den drempel der deur staan. Eerst had hun de droefheid en daarna de smart belet, naar het aandienen des baronnets te luisteren.

«Ja, mevrouw,» voegde sir CÉCIL, binnentredende er bij, «mylord ETHÉRIGE zal velen jaloersch maken. Ik zelf volgde onbedachtzaam zijn voorbeeld; ook ik was verliefd en durfde hopen: zoo zijn alle minnenden. Maar ik wil op het geluk eens vriends niet ijversuchtig zijn.»

De fransche post van den 26 dezer is heden niet aangekomen.

Beursprijzen der Effecten.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	AMSTERDAM, 28 Dec. 4½ Ure. volg. de Soct. tot nut des Obligatie-handels.			volgens de Effecten-Societeit.		
	van	tot	gebleven.	laagste.	hoogste.	gebleven.
NEDERL.... Werk. Schuld... à 2½	49½	50	⅝	49⅝	¾	11/16
Dito .....» 5	96½	97	¾	96 11/16	¾	11/16
Uitgest. dito ..»	»	»	»	»	»	»
Kansb. .....» f	21½	22	¾	21¾	»	»
Amort. Syndic. » 4½	86¼	¾	½	86⅜	½	»
Dito .....» 3½	»	»	»	»	»	»
Hand. Maatsch. ..» 4½	158	159½	158¼	158⅝	159⅜	158¾
O. I. Leening ..» 5	93½	94	13/16	93¾	⅞	13/16
Spoorw. Haarl. ..»	»	»	»	»	»	»
Dito Rijn- ..» 4½	»	»	»	»	»	»
FRANKR... Inschr. G. B. ..» 3	»	»	»	»	»	»
ENGEL..... Dito .....» 3	»	»	»	»	»	»
SPANJE.... *Ardoin's* ....» 5	21	½	⅛	21 1/16	¼	1/16
Dito onbep. ..» 5	»	»	»	»	»	»
Passive .....»	5¼	¾	9/16	5 9/16	»	»
Deferred ....»	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL. Oblig. te Lond. ..» 3	»	»	»	»	»	»
NAPELS.... Cert. *L.* & *B.* ..» 5	»	»	»	»	»	»
Dito *F.* & *C*º. » 5	95	½	¼	95¼	»	»
RUSLAND.. 1798, 1816. ..» 5	104	½	¼	104¼	«	»
1828, 1829. » 5	103¾	104¼	104	104	»	»
1831, 1833. » 5	97	½	⅜	97¼	⅜	»
Inschr. Assign. .» 6	67	¼	⅛	67⅛	»	»
Cert. dito. ..» 6	67¼	¾	½	67½	»	»
POLEN..... Aand. à fl. 300. ..» f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 500. ..» »	»	»	»	»	»	»
OOSTENR.. Metaliek ....» 5	»	»	»	»	»	»
Weenh. *G.* & *C*º. » 5	»	»	»	»	»	»
Dito .....» 4	»	»	»	»	»	»
BRAZILIE.. Dito dito ..» 5	74	¾	½	74¼	½	»

BEURSBERIGT.

Bij eenige affaire in Integralen, was over het geheel de stemming der markt in hollandsche fondsen iets beter dan gisteren, en bleven derzelver prijzen iets vaster. In Aandeelen Handel-Maatschappij was de handel weder vrij uitgebreid; geopend op 158¾, steeg derzelver prijs tot 159⅜, ½, ging weder terug tot 158⅜, en bleef 158¾.

In de vreemde fondsen ging weinig bijzonders om. De spaansche waren op nieuw iets flaauwer; in de andere weinig variatie. 4 pCt. russische 86¼.

Coupons Griekenl. bl. enk. *f* 2⅓. Dito Columbia enk. *f* 2 5/16. Dito Ardoins 17⅛, 17.

NA DE BEURS, 5 URE: Ten gevolge van verschillende verkoopen, bleef de stemming na de beurs minder willig; de Integralen bleven 49 7/16 à ½. Handel-Maatsch. 158⅝. Ardoins 20⅞, 15/16. In andere fondsen ging niets om

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie 4. Wissel-Disconto 3 pCt.

GRANENMARKT.

28 December.

In *Granen* is heden niets omgegaan.

Kool- en *Lijnzaad* zonder handel.

Raapolie Ordinair *f* 46¼. Vliegend *f* 45 à ½. Volgbr. *f* 43 à 42¾. Pº. Mei 1841. *f* 43¾; Sept. en Oct. *f* 42½, ¾, ½.

Lijnolie Ordinair *f* 32½. Vliegend *f* 31½ à ¾. Pº. Maart *f* 32¼.

Hennepolie Ordinair *f* 35.

Raapkoeken pr. 1,040 st. *f* 72 à 76. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. *f* 9¼ à 12¼.

WISSELKOERSEN. AMSTERDAM, 28 Dec.

		Geld.	*Papier.*			*Geld.*	*Papier.*
Hamburg	2/m		35¾	Lissabon	3/m	42½	
»	kort	36		Port à Port	»	42¾	
Parijs	2/m	56½		Genua	2/m	46⅞	
»	kort	56⅞		Livorno	»	39 13/16	
Bordeaux	2/m	56¾		Napels	»	80	
»	kort	56⅞		Petersburg	»	1.91½	
Madrid	3/m	99		Weenen	6/w	36 3/16	
Cadix	»	98¾		Augsburg	»	36⅜	
Seville	»	97¾		Frankfort	»	36 7/16	
Bilbao	»	98½		Rotterdam		pCt.	

DOOR BUITENGEWONE GELEGENHEID.

PARIJS, 26 Dec.

Inschr. op ult. 5 pCt. 110.10. Dito cont. 5 pCt. 110 10. Dito op ultim. 3 pCt 76.10. Dito contant 76.05. België 5 pCt. 97½. Dito 3 pCt. 69. Ardoins 5 pCt. 23⅞, ¾, ½, ¼, ⅜, ¼, ⅜, ½, ⅜, ½, ⅝, ¾, ⅞. Passive 5½. Portugal 3 pCt. 20. Napels, Falc. 5 pCt. 100.30. Haïti fr. 585.

Na de beurs: 3 pCt. 76.10.

Wisselk. Amst. 1/m 209¾; 3/m 208¾.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN, 25 Dec.

Uithoofde van den feestdag, is heden geene beurs gehouden.

ANTWERPEN, 27 Dec.

Gisteren avond was er in Ardoins eenige affaire à 21⅝. en per premie op morgen à 21⅞ d. ⅛. Heden is er niets omgegaan, doordien er geene tijdingen van Parijs bekend waren; evenwel was de markt in Ardoins iets vaster, en men bood 21¼. In andere fondsen geen handel.

BRUSSEL, 27 Dec.

De fransche post niet aangekomen zijnde, was er heden in fondsen geen handel.

BERLIJN, 24 Dec.

Pruiss. Leen. 4 pCt. 99½. Dito Loten 78. Metaliek 5 pCt. 107½. Rusland Hamb. 5 pCt. 105½. Dito Londen 5 pCt. 109½. Dito 1831 en 1833. 5 pCt. 100⅛. Polen Loten fl. 500. 76⅞. Dito fl. 300. 72. Holland 2½ pCt. 47⅛.

Wisselk. Amst. k. 138½, 2/m 137⅞.

FRANKFORT A/M 25 Dec.

Metaliek 5 pCt. 105⅝. Dito 4 pCt. 98¾. Dito 3 pCt. 78⅝. Bank-Actiën 1900. Loten fl. 500. 134. Dito fl. 250. 109. Holland 2½ pCt. 48½. Synd. 4½ pCt. 84¾. Dito 3½ pCt. 70. Ardoins 23⅞. Portugal 3 pCt. 10⅞. Polen Loten fl. 500. 77⅝. Dito fl. 300. 72. Taunusbahn *f* 327½.

De lagere koersen van Parijs van den 23, en van Weenen per estafette ontvangen, hadden alhier op meest alle fondsen eenen ongunstigen invloed; vooral waren de oostenrijksche Bank-Actiën aangeboden, en bleven deze 62 fl. lager; de beide Loten daalden 1 pCt. Poolsche Loten à fl. 500. waren daarentegen zeer gevraagd. Ook hollandsche fondsen waren goed prijshoudend.

ST. PETERSBURG, 15 Dec. Wisselk. Amst. 3/m 193¼.

WEENEN, 21 Dec.

Metaliek 5 pCt. 106¼. Bank-Actiën *f* 1593. Loten fl. 250. *f* 109. Dito fl. 500. *f* 134.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Scheepstijdingen.

Het schip Amicitia, Kapt. Benes, van Cardiff naar Amsterdam, is den 22 Dec. lek en met meer andere schade te Penzance binnengeloopen.

Gedurende het jaar 1840 zijn het Schleeswijk Holsteinsch kanaal gepasseerd, 2944 schepen, waaronder 622 onder Hollandsche vlag.

Te Tonningen lagen den 21 Dec. de schepen de Onderneming, Kapt. Detmers, van Elbing naar Amsterdam; de Vr. Henderika, Kapt. de Boer Sap, van Flensburg; en de Vr. Antje, Kapt. Ekamp, van Stettin, beide naar Engeland; Gerberdina, Kapt. Oldenburger, van Stettin naar Edam; Sietsina, Kapt. Kortrijk, van Koningsbergen naar Engeland; en de Hoop, Kapt. Visser, van Koningsbergen naar Bremen. Op de Eider, de Goede Hoop, Kapt. Lukkien, van Saxekioping; de Vr. Lollina, Kapt. Visser, van Petersburg; en de Vr. Alida, Kapt. Jaski, van Koningsbergen, alle 3 naar Amsterdam. Te Holtonau ingevrozen, de Hoop, Kapt. Oostra, van Dantzig naar Holland.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 27 Dec. Z. O. — Niets.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

HELVOET 27 Dec. Z. O. Mistig. — Niets. De stroom drijft vol ijs.

BRIELLE 27 Dec. Z. O. — Niets.

MAASSLUIS 27 Dec. Z. — Niets. De stroom drijft vol ijs.

MARSEILLE 21 Dec. Seurken, Victoria, Antwerpen.

CETTE 16 Dec. Schults, Hendrika, Genua.

ST. UBES 7 Dec. Frocken, Preciosa, Rotterdam. Beard, Active, Amst.

BORDEAUX 22 Dec. (Op de rivier): Bakker, Vr. Geertje, Rotterdam. De Vries, Johanna de Vries, Hâvre.

CASTLEWOODSEND 21 Dec. Unrich, Barbara Catharina, Louvain n. Cork.

FALMOUTH 23 Dec. Van Gelderen, Boreas, Smirna n. Vlaardingen.

PLYMOUTH 22 Dec. Bekkering, Jantina, Petersburg n. Jersey.

COWES 23 Dec. Rademaker, Jeannette Philippine, Batavia n. Amsterdam, wegens tegenwind.

PORTSMOUTH 22 Dec. Post, Dantzig, Havana n. Hamburg, is den 24 dito vertrokken.

BOSTON (Eng.) 21 Dec. Bekkering, Eiche, Kiel.

HULL 21 Dec. King, Rosette, Rotterdam, terug uit zee.

LEITH 18 Dec. Turnbull, Albion, Rotterdam.

GRANGEMOUTH 18 Dec. Rankin, Rotterdam, Rotteadam.

UITGEZEILD.

NEW-YORK 1 Dec. (In lading): Folander, Esther, Antwerpen.

BOSTON 5 Dec. (Zeilkl.): Visser, Amstel, Amsterdam.

FIUME 14 Dec. (Zeilkl.): Zwanenburg, Adolph Frederik, Bordeaux. Ruijl, Sara, dito.

LIVORNO 12 Dec. De Zeeuw Bagges, Maria, Rotterdam.

MARSEILLE 21 Dec. (In lading): Schmipt, Betty, Antwerpen. Jacks, Annette, dito; de eerste zou den 10, en de laatste den 10 of 14 Jan. vertrekken.

CETTE 17 Dec. Wilters, de 4 Gebroeders, Rotterdam. Den Breems, de Kleinkinderen, Amsterdam.

CARDIFF 20 en 21 Dec. Tap, Maria Beerta, Amsterdam. Parrel, Vr. Neeltje, Dordrecht.

SHEERNESS 23 Dec. Goodhue, Merlin, Amsterdam n. Havana.

RAMSGATE 22 Dec. Bergveld, Alcyon, Amsterdam n. Havana.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

AMSTERDAM 28 Dec. KOFFIJ. Hierin is niets omgegaan; de prijzen onveranderd. — SUIKER. (Ruwe.) Hierin is weinig belangrijks omgegaan.

Men noteert: Surinaamsch *f* 26 à *f* 32½; Brazil wit *f* 30 à *f* 40; dito geel, met 18/m rabat *f* 29 à *f* 32; dito bruin, met dito *f* 25 à *f* 27; Havana wit *f* 38 à *f* 51; dito geel *f* 32 à *f* 37; dito bruin *f* 30 a *f* 31; Java wit *f* 37 à *f* 40; dito grijs *f* 34 à *f* 36; dito geel *f* 31 à *f* 33; dito bruin *f* 26 à *f* 30; Manilla wit *f* 32 à *f* 34; dito bruin *f* 25 à *f* 30. (Geraffineerde.) In de afgeloopen week werd eene partij Stoom Melis gehakt, met directe expeditie à *f* 34, en een dito Fransche Stoom Melis op levering à *f* 34¾ afgedaan; overigens ging er weinig om; Basterden en Stroop blijven onveranderd. — STERKE DRANKEN. De prijzen der Jenever zijn te Schiedam als onder gemeld, en alhier *f* 3 à *f* 4 per Ned. vat hooger; de prijzen der overige artikelen zonder verandering. Jenever Amst. proef *f* 19 a *f* 21½; dito Americ. (op pijp.) *f* 19 à 22¼; Arak *f* 165 à *f* 220; Rum *f* 23 a *f* 36; *Voorloop Langd.* 3/6 £ 16½ à £ 17; dito Barcel. 3/6 £ 18¼ à 19.

BEZIERS 19 Dec. VOORLOOP. De 3/6 in loco is gisteren tot fr. 52 50 gedaan; op Januarij en Februarij fr. 53, op Maart fr. 53 50 Er was goede kooplust, en, na den afloop der markt, is voor in loco fr. 52.75 besteed.

ANTWERPEN 26 Dec. KOFFIJ. Donderdag namiddag zijn nog verkocht: 350 balen ord. Brazil tot 27¼ cts. — POTASCH zeer vast in prijs; er is *f* 17 voor 35 vaten Russische van 1840 besteed. — TABAK. 61 vaten Virginy, zijnde het restant der lading per *Méridian*, zijn tot niet bekend geworden prijs verkocht.

LEYDEN 24 Dec. BOTER *f* 35 à *f* 33.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

BORDEAUX 19 Dec. Onze prijzen zijn vaster, en de prijs van *Tarwe* is tot fr. 21 geklommen. *Haver* fr. 8.50 à fr. 8.75. *Meel* fr. 18.50.

ROUAN 22 Dec. *Tarwe* geldt fr. 18 à fr. 21. *Meel* fr. 52 à fr. 55.

STETTIN 21 Dec. *Tarwe* is aan de landmarkt weder 1 à 1½ Rx. hooger betaald. Ook wordt op levering iets hooger gehouden, en is gele Silesische tot 42 Rx. gedaan. *Rogge* iets lager, en op levering in het voorjaar tot 32 à 31¾ Rx. te bekomen. *Garst* onveranderd. Voor Pommersche *Haver* wordt op levering in het voorjaar 19¾ à 20 Rx. gevraagd. Rigasch Zaai *Lijnzaad* is iets hooger, en tot 9 11/12 à 10 Rx. gedaan. *Raapolie* onveranderd; Dec. en Januarij 12 1/16 Rx.; Januarij en Februarij 12 1/3 Rx.; Februarij en Maart 12½ Rx.

Kunsten en Wetenschappen.

Over de aloude vrijheid van handel en nijverheid in Nederland, door Mr. D.... *Deventer* bij M. BALLOT. 1840. bl. X en 319.

Onder dezen titel wordt der natie een werk aangeboden, rijk aan nasporingen, ten opzigte der verordeningen, welke onder en ook vóór de republiek in Nederland zijn uitgevaardigd, nopens vrijheid en beperking, aanmoediging en verbod, met betrekking tot landbouw, trafijken en fabrijken, neringen en visscherij, zeevaart en handel. Het werk levert derhalve veel meer dan men, op den titel af, zou vermoeden, doch tevens levert het iets anders dan men, volgens den titel, zou verwachten. Onzes inziens althans, zou de titel juister geweest zijn, hadde er gestaan: «Onderzoek der vrage: of, en in hoe verre er voorheen vrijheid van handel en nijverheid in Nederland heeft bestaan?» Men ziet hieruit, dat de door den ongenoemden schrijver behandelde stoffe hoogst belangrijk is voor Nederlands welvaart; en wij aarzelen geenszins er bij te voegen: die stoffe is op eene hoogst belangrijke wijze behandeld. Het geldt hier de ware huishoudkunde van den staat, niet op theoriën, maar op de ervaring gebouwd; het geldt hier geenszins eene staatshuishoudkunde *à priori*, maar *à posteriori*, alhoewel de schrijver toont met de hedendaagsche theoristen, met den Franschman Say zoowel als met den Engelschman Smith, en evenzeer met de tegenwoordige hoogduitsche schrijvers over de huishoudkunde van staat, bekend te zijn.

In de inleiding zegt de schrijver: «Gewisselijk zal niemand betwijfelen, of de voorbeelden, ons door onze ondervindingrijke voorvaderen gegeven, verdienen boven alles de aandacht van hen, die zich bezig houden met de beschouwing der vraag — wat thans voor hunne nazaten nuttig of noodzakelijk kan zijn.»

«In dien geest,» zegt hij verder, «wenscht de steller dezes, dat zijn arbeid moge worden opgenomen. Hij heeft getracht een overzigt (geene geschiedenis of wetenschappelijke grondige beschouwing) te leveren van de meeste verordeningen der regering van de republiek, ten aanzien van handel en nijverheid. Hij achtte zich verpligt, hoezeer de voordragt daardoor ook onbehagelijk mogt worden, de beweegredenen daartoe uit de stukken zelve te doen opmerken, zoo veel mogelijk naar tijdorde, en vooral te doen zien, welke regten en pligten de regering zich toeschreef, en wel zonder tegenspraak van 's lands vrije ingezetenen;» enz. Om verder over den aard van dit geschrift te kunnen oordeelen, laten wij den inhoud der hoofdstukken hier volgen:

Maatregelen tot het behoud van den staat en de bescherming van de algemeene belangen der ingezetenen tegen de strijdige bijzondere belangen van de verschillende takken van nijverheid en van bijzondere personen.

II. Maatregelen tot het behoud van alle takken van nijverheid en bescherming van derzelver belangen tegen de strijdige bijzondere belangen van die takken onderling, en van de bijzondere personen, welke daarin een bestaan zochten.

III. Maatregelen strekkende voornamelijk in het belang der ingezetenen zelve, als zoodanig en niet als nering doende beschouwd.

IV. Over de uitvoering der verordeningen betrekkelijk handel en nijverheid, en het algemeen gevoelen over die verordeningen, na het jaar 1794.

V. Over den oorsprong en de verhouding der onderscheidene takken van nijverheid tot elkander, in Nederland, en de oorzaken van den hedendaagschen strijd over vrijheid van handel.

Besluit.

Uit deze opgave kan men zich reeds eenig denkbeeld vormen van den gang door den schrijver gevolgd, maar wanneer men het werk doorleest, dan eerst ziet men, hoeveel zorg en uitvoerigheid de schrijver in het algemeen aan zijnen arbeid besteed heeft, maar bovenal aan dat gedeelte, wat den graanhandel en de prijzen der granen in verschillende tijdperken onzer geschiedenis en onder verschillende omstandigheden betreft. — De schrijver vangt de behandeling van dat gedeelte zijner taak, op bladz. 132 met de volgende aanmerking aan. «De maatregelen tegen gebrek aan granen, in verschillende tijden genomen, verdienen de meeste opmerkzaamheid, en zijn van dien aard, dat, door bloote optelling derzelve, vele heden nog gangbare historische en statistische dwaalbegrippen daarover kunnen worden geweerd. Het toevallige, in vele opzigten echter zeer nadeelige, voorregt, hetwelk de handel in dit land, gedurende een' tijd, genoten heeft, om, namelijk, de granen van het noorden van Europa op te koopen en het zuiden daarvan te voorzien, is aan velen voorgekomen althans dit voordeel te hebben gehad, om dit land ten allen tijde tegen gebrek te beveiligen. Het tegendeel is echter historisch te bewijzen, en zonder in zoodanige naauwkeurige behandeling van dit onderwerp te treden, waardoor het bestek van dit overzigt zou worden overschreden, zal het echter dienstig zijn, ten dezen opzigte, eenigzins hooger op te klimmen, eenige daadzaken, dien betreffende, te vermelden, en de maatregelen der regering kortelijk aan te wijzen, zoowel vóór als na de vestiging der republiek.» Hoe vreemd deze bewering velen in de ooren moge klinken, zoo verzoeken wij allen, die ter goeder trouw het voor- of het tegenovergestelde gevoelen, opzigtens dit belangrijk onderwerp mogten aankleven, de daadzaken, welke hier bij elkander zijn gebragt, met aandacht te lezen en met oplettendheid te toetsen. — Men zal dan ontwaren langs, welken weg de schrijver op bladz. 166 tot de slotsom komt, «1°. dat er van ouds in dit land zeer dikwerf gebrek aan granen heeft bestaan; 2°. dat in die gevallen bij herhaling toevlugt is genomen, niet alleen tot verbod van uitvoer, maar ook tot verbod van brouwen en branden, en dat de vrijheid van koop en verkoop, en vervoer van granen beperkt is geworden, en desniettemin de handel in vreemde granen niet is weggebleven; 3°. dat de marktprijzen aan de grootste fluctuatiën hebben blootgestaan, en plotselinge overgroote rijzing en daling dikwerf zijn voorgevallen; 4°. dat, in tijd van nood, de overvloedige voorraad, waarvan de voorstanders van den handel in vreemde granen, in tijd van overvloed, hoog plagten op te geven, niet te vinden was; 5°. dat die handelaren, door onredelijke winstbejag en vasthouden van granen, door windnegotie, opkooperij, door het stapelen in vreemde landen en voorbijvaren van deze, ja, door toevoer ook aan den gevaarlijksten vijand van den staat (1709), de algemeene ellende plagten te vermeerderen.» — Eenige staten van graanprijzen, vergelijkingen met die van andere landen, enz., zetten aan de redeneringen des schrijvers meerdere volledigheid bij. Wij kunnen hem natuurlijk in dit alles niet volgen, maar bevelen het door hem bijgebragte der rijpe overweging aan, niet alleen van hen, die zich in Nederland met de staathuishoudkunde bezig houden, maar vooral van hen, die geroepen zijn, om over de hooge belangen van 's rijks welvaart, over die van handel en nijverheid te beslissen.

Alvorens van dit belangrijke werk af te stappen, willen wij nog ter loops van het een en ander gewag maken, dat onze aandacht bijzonder getroffen heeft. Met leedwezen, onder anderen, ontmoeten wij in dit werk allerwege sporen, hoezeer te allen tijde bij sommigen winstbejag tot pligtverzuim niet enkel heeft aangeprikkeld, maar ook alle vaderlandsliefde heeft gesmoord. Overschandelijk, toch, was het, dat Nederlanders aan de vijanden van den staat, zoodanige zaken of goederen gingen verkoopen, waardoor de vijand in staat werd gesteld, Nederland te beoorlogen; overschandelijk was het, wanneer Nederlanders zich door den vijand van den staat bestel- of kaperbrieven lieten uitreiken, ten einde nederlandsche schepen buit te maken, en te doen verbeurd verklaren of te ransoeneren! Doch wenden wij de oogen van dergelijke schandelijkheden af.

In het onderhavige geschrift zal men ook kunnen opmerken, hoe verschil, soms tegenstrijdigheid van belang, tusschen de verschillende gewesten, tot velerlei botsingen aanleiding gaf, waarin gewoonlijk, in weêrwil der bestaande unie, één gewest den boventoon zich aanmatigde, en zijne belangen boven die der andere gewesten zocht door te drijven.

De geest van provincialismus heerschte niet slechts tijdens de republiek; maar ook de naijver van stad tot stad was zoo groot, dat de meest in het oog loopende fraude van de convooijen en licenten daardoor, als ware het, gevestigd werd. Het proces tegen den advocaat fiscaal, bij het collegie ter admiraliteit op de Maze, (*zie bl. 248 en vervolg*), in 1685 en 1686 toont ons, hoe het daaromtrent gesteld was. Verkorting der generaliteitsmiddelen, en ontoereikendheid van inkomsten bij de generaliteit, waren de gevolgen van dien zoogenoemden voorstand van plaatselijke belangen.

Nog eene enkele aanhaling uit hetgeen de schrijver zegt, omtrent «*de hedendaagsche wanbegrippen over vrijheid van handel.*» — «Wanneer een woord veelomvattend is, wordt het zeer moeijelijk de daarmede bedoelde zaak met juistheid te behandelen. Onder de onbepaaldste uitdrukkingen behoort gewisselijk het woord *vrijheid*. Onberekenbaar veel onheil is ontstaan uit de onzekere beteekenis van dat woord, en dit zal telkens het geval zijn, wanneer men verzuimt op te geven de bepaalde omstandigheden, welke men begeert te zien plaats hebben, om datgeen te genieten, *wat men vrijheid heet.*» — «Vrijheid van godsdienst, burgerlijke vrijheid, vrijheid van drukpers, handelvrijheid zijn en blijven even onbepaald als het hoofddenkbeeld, waarvan zij onderdeelen uitmaken, of liever, waarvan zij de toepassing uitdrukken op zekere onderwerpen.» — «Ten allen tijde is misbruik van alle die uitdrukkingen gemaakt, naar mate eigenbaat of hartstogt zich daarvan wilden bedienen.» Doch men leze dit alles zelf op bl. 296, enz.

Den ongenoemden en ons onbekenden schrijver zij lof voor zijn met zoo veel vlijt opgesteld geschrift. — Den uitgever, den heer Ballot te Deventer, zij tevens dank toegebragt voor de fraaije uitvoering van dit boekwerk. L.

Tentoonstelling.

De brusselsche maatschappij van weldadigheid, bekend onder den naam van: *Société Royale de Philanthropie de Bruxelles*, heeft het programma bekend gemaakt eener TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN EN ANDERE KUNSTWERKEN, welke zij besloten heeft in 1841 te doen plaats hebben.

De commissie tot regeling der tentoonstelling bestaat uit de heeren: Navez, van Eycken, Decoene, Delanghe, Delooze en Dugniolle.

De tentoonstelling zal plaats hebben in de kerk der Augustijnen (*temple des Augustins*) van 20 Januarij tot 28 Februarij des volgenden jaars.

Aan deze tentoonstelling is eene loterij van kunstwerken verbonden. Ieder kan inschrijven of doen inschrijven voor zoo vele loten als hij verkiest. Elk lot kost 3 fr. 50 c. Voor het ingeschreven bedrag zullen de te verloten kunstwerken worden aangekocht.

Een der ten toon gestelde schilderijen zal op steen worden gebragt, en een afdruk daarvan zal gegeven worden aan ieder, die voor twee loten heeft ingeschreven.

De kunstenaren, wier werken op de TENTOONSTELLING verkocht worden, zullen TIEN pCt. van den koopprijs moeten afstaan voor DE ARMEN.

Bij de ontvangst der schilderijen en andere kunstwerken verwacht de commissie tevens opgave van den prijs, voor welken ieder derzelve kan worden gekocht.

De inzending moet geschieden FRANCO, *vóór* den 12 Januarij 1841.

De commissie zal alle mogelijke maatregelen nemen, om beschadiging te verhoeden; doch kan niet instaan voor onvoorziene beschadiging.

Naar alle steden van het rijk (*België, namelijk*) zendt de commissie het niet verkochte FRANCO terug.

Omtrent de terugzending van hetgeen zij van buiten 's lands ontvangen 1, is in het programma niets bepaald.

Advertentiën.

Schouwburgen, Concerten, enz.

STADS SCHOUWBURG. Woensdag 30 December 184[illegible] MOEDERLIEFDE EN HELDENMOED, OF DE GEVANGENIS OP HET SLOT 's GRAVENSTEIN TE ANTWERPEN, Geschiedkundig Tooneelspel, in drie Bedrijven door den Heer *A. Ruijsch* (met bekortingen). Gevolgd door: DE METSELAAR EN DE SMID, Nieuw Groot Ballet-Pantomime. *Aanv. ten half Zes Ure.*

THEATRE FRANCAIS. (*Sous la direction de Mr.* PRUDENT.) Mardi 29 Dec. (N°. 41 de l'Abonnement.) Une représentation de LE BARBIER DE SÉVILLE, OU LA PRECAUTION INUTILE, Comédie, en 4 actes, de *Beaumarchais*. Suivi de: LES GANTS JAUNES, Vaudeville, en 1 acte, de Mr. *Ancelot*. *On commencera à 7 heures.*

La Salle sera bien chauffée.

THEATRE ITALIEN, *Amstelstraat.* Lundi 28 Dec. 184[illegible] Relâche.

Jeudi 31 Dec. Spectacle extraordinaire. (N°. 15 de l'Abonnement.) Pour le premier Debut de Mr. *Lanzoni*, premier Tenor, la première représentation de: BELISAIRE, Grand Opéra, en 4 parites; Musique de *Donizetti*. Mlle. *Matthey* remplira le rôle d'*Antonina.*

Le Spectacle commencera à 7½ heures.

Le Bureau de Location sera ouvert depuis 10½ heures du matin jusqu'[illegible] heures après midi.

Vendredi, premier jour de l'An, par extraordinaire: LE BARBIER DE SÉVILLE. Bien que cette représentation ne sera pas comptée dans l'abonnement Messieurs les Abonnés auront la faculté d'y assister gratis.

SALON DES VARIETES, in de *Nes.* Dingsdag [illegible] 29 December 1840. DE TWEE EDMONDS, OF HET SCHUTTERSFEEST, Vaudeville, in twee Bedrijven. Na hetzelve: HET WISSELREGT, OF DE KUS A[illegible] TOONDER, Vaudeville, in één Bedrijf.

Entrée 75 Cts., welke in vertering zal worden aangenomen.

Aanvang ten 7½ Ure. JH. DUPORT.

ODÉON. *Tweede* en *laatste* CONCERT van Mejufvrouwen EL[illegible] MEERTI en CONSTANCE JANSSENS, op Woensdag 30 December 184[illegible]

EERSTE DEEL. 1. Allegro van eene Simphonie. — 2. Aria van *Beethoven* te zingen door Mejufv. *Meerti*. — 3. *La Melancolie*, van *Prume*, uit te voeren door den Heer *J. Remmers*, eerste violist aan de kapel van Z. M. den [illegible]zer van Rusland. — 4. Aria uit *Lucia di Lammermoor*, van *Donizetti* te zingen door Mejufv. *Janssens*. — 5. Finale van de Simphonie. — 6. [illegible] uit *Tancred*, van *Rossini*, te zingen door Mejufvrouwen *Meerti* en *Janss*[illegible]

TWEEDE DEEL. 1. Ouverture. — 2. Trio uit *Jessonda*, van *Spohr*, [illegible] zingen door Mejufvrouwen *Meerti* en *Janssens* en den Heer *J. A. Tuyn*[illegible] 3. Fantaisie van *Singer*, uit te voeren door den Heer *J. Remmers*. — 4. [illegible] uit *Semiramis*, van *Rossini*, te zingen door Mejufvrouwen *Meerti* en *Janssens*

De plaatsen zijn van heden af aan bovengemeld Locaal te bespreken.

Entrée ƒ 3. *Aanvang ten 7½ Ure.*

Extracten uit de Tweede Editie,

van MAANDAG 28 *December* 1840.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 27 December.

— Men schrijft ons, dat bij een dezer dagen genomen koninklijk bes[illegible] den kapitein ter zee Ariens eervol ontslag is verleend als commandant [illegible] het fregat *de Rhijn*. Bij een ander koninklijk besluit is aan Z. K. H. P[illegible] Hendrik het bevel over dit fregat opgedragen.

— Wij vernemen, dat Z. M. mr. J. J. Splitgerber, advocaat alh[illegible] tot regter-plaatsvervanger bij de arrondissements-regtbank heeft benoemd.

— Men meldt uit Utrecht, dat Z. M. den heer mr. A. Coenen [illegible] 's Gravesloot, thans substituut-griffier bij de arrondissements regtbank daar, tot lid dier regtbank heeft benoemd.

— Tot substituut griffier bij de arrondissements regtbank te Amersfoort is benoemd mr. J. E. Pesters, advocaat te Utrecht.

'S GRAVENHAGE 26 Dec. Eene commissie uit den boezem der twe[illegible] kamer van de staten-generaal is heden bij Z. M. ten gehoore toegelaten ten einde aan Hoogstdenzelven de lijst der drie candidaten, voor het op[illegible] gevallen lidmaatschap van den hoogen raad, aan te bieden.

— De afdeelingen der tweede kamer hebben zich heden onledig ge[illegible] den met het onderzoek der antwoorden van de Regering, nopens het [illegible] werp tot verbetering van de wet op den landbouw. Men verneemt, dat [illegible] kamer na de behandeling van dit ontwerp, benevens dat tot mede in[illegible] ring der wettelijke bepalingen op het stuk der nederlandsche belasting[illegible] in Limburg, hare werkzaamheden voor eene wijl zal staken.

FRANKRIJK.

PARIJS 25 Dec. De oostenrijksche gezant heeft gisteren avond [illegible] langdurig onderhoud gehad met den maarschalk Soult, aan het minist[illegible] van oorlog. Men gelooft, dat aldaar gehandeld is over het antwoord [illegible] de nota der vier mogendheden aan het fransche kabinet, waarin zij [illegible] beklagen over de wapeningen in Frankrijk. De vrienden van den heer Gu[illegible] beweren, dat deze in zeer krachtige bewoordingen zou hebben geantwo[illegible] De *Courier Français* zegt deswege: Het is maar al te zeer waar, dat [illegible] hoven van Weenen en Berlijn, op aandrang van het engelsche kabin[illegible] geprotesteerd hebben tegen de wapeningen van Frankrijk. De heer Gu[illegible] is reeds sedert 8 dagen in het bezit van deze nota. Men zegt, dat zij [illegible] zoodanige bewoordingen is vervat, dat het op het punt der nationale [illegible] minst gevoelig ministerie daardoor gegriefd moet zijn. De heer Guizot, [illegible] men, zou daarop met waardigheid geantwoord hebben. Wij gelooven zulks niet, vóór dat het antwoord openlijk bekend zal zijn; hetgeen wij in [illegible] belang van den heer Guizot wenschen, dat spoedig geschiede.

Waarschijnlijk zullen binnen weinige dagen de ordonnantiën in het [illegible] verschijnen, waarbij de heeren de St. Aulaire als gezant bij het kabinet [illegible] St. James, en de Lamartine bij dat van Weenen zullen worden benoemd.

Men gelooft, dat het budget aanstaanden dingsdag of woensdag in [illegible] kamer der afgevaardigden zal worden voorgedragen; het is nog niet bekend, of de heer Humann de uitgaven zal kunnen bestrijden, of wel eene leening moeten voordragen. Evenmin weet men, of de heer Humann zijne portefeuille zal behouden. Sommigen beweren, dat hij zijn ontslag, aan Z. [illegible] ingediend, weder heeft ingetrokken. De *Messager* zegt, dat hij zijn ont[illegible] niet zou hebben ingediend. In allen gevalle, zegt eene der correspondenti[illegible] is het tegenwoordig oogenblik voor den minister van financiën zeer moei[illegible]lijk, doordien de gevoelens betrekkelijk de versterkingswerken van Parijs [illegible] de leden van de kamer der afgevaardigden ver uiteen loopen, en men zi[illegible] op hevige debatten moet voorbereid houden.

SPANJE.

MADRID 16 Dec. Het provisioneel bestuur maakt toebereidselen om [illegible] portugeesch gouvernement te noodzaken het tractaat, betrekkelijk de scheepvaart op den Douro, ten uitvoer te brengen. — De hertog de la V[illegible]toria is voornemens, indien dat gouvernement binnen 25 dagen daaraan niet voldoet, 60,000 man troepen naar de portugesche grenzen te doen rukken.

De *Gaceta de Madrid* van heden bevat een besluit, waarbij de burgerlijke en militaire administratiën in Navarra en de baskische provinciën [illegible] den georganiseerd, op eene wijze, om de fueros met de constitutie van [illegible] staat in overeenstemming te brengen. Dit besluit is slechts voorloopig, zoo lang als de wet, waarbij de fueros eenige wijzigingen zullen ondergaan, afgekondigd zal zijn.

Effecten-Societeit.

27 December, ten 4½ Ure.

Cert. Werk. Schuld 2½ pCt. 49$\frac{9}{16}$, ½, $\frac{9}{16}$, ⅝. Handel-Maatschappij 4½ pCt. 157¼, 158, 157¾, 158, ¼, ⅜, ½, ¼, ½, ¾. Ardoins 5 pCt. 21¼, $\frac{5}{16}$. Dito Coupons 17⅝. Russen 1840 4 pCt. 86¾.

Ten gevolge van de lagere koersen van Londen en eenige verkoopen [illegible] duitsche rekening, waren heden de Integralen, bij eenige affaire, flaauw, doch doordien de markt in Aandeelen Handel-Maatschappij, ofschoon [illegible] flaauw openende, bij veel handel, iets beter gestemd was, en zich daar de prijs, bij vrij veel affaire, van 157½ tot 158¾ herstelde, bleef men [illegible] het algemeen iets vaster.

De lage buitenlandsche merken der spaansche fondsen hebben ook alh[illegible] nogunstig op derzelver prijs gewerkt. De Ardoins waren ruim ¼ pCt. lager

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAAR